

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 5. An & quando auditor detractoris peccat mortaliter?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

admittit specie distincta. *Azor.* Nam peccata sumunt speciem ab objecto; unde specie diversa sunt, si habeant objecta specie moraliter diversa.

Q. 5. *An, & quando auditor detractoris peccat mortaliter?*

Resp. I. Hortari, incitare alterum ad inchoandam, vel continuandam gravem detractio- nem, v. g. approbando exterius dicta, adden- do de suo, item scienter præbendo occasio- nem detrahendi, v. g. interrogando de alio- rum defectibus, significando id sibi gratum fore, &c. *ex communi*, est mortale, tum con- tra charitatem ratione scandali, & inductionis ad peccatum; tum contra justitiam: quia talis est causa mortalis detractio- nis injustæ, aut saltem ei moraliter cooperatur, & sic tenetur ad restitutionem in directum detractoris.

Resp. II. Auditor, qui lætatur detractio- ne gravi, licet non inducat ad detrahendum, nec incitet ad continuandum, nec exterius sibi placere significet, *ex communi* peccat mortali- ter tum contra charitatem; quia lætatur gravi damno proximi; tum affectu contra justitiam; quia gaudet de actu injusto, quippe *digni sunt morte non solum qui mala faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus.* ad Rom. i. Hinc illud Eccli. 28. *Linguam nequam noli audire.* Non tenetur tamen ad restitutionem; quia non est causa damni; peccatum enim contra justitiam
non

non parit obligationem restitutionis, nisi ex eo secutum sit damnum. Equidem tenebatur illud impedire, sed solum ex charitate, non ex officio, ut suppono.

Resp. III. Auditor detractionis gravis, licet ad eam non inducat, nec eam lateatur, nec libenter audiat ex curiositate, secundum communem peccat mortaliter contra charitatem non impediendo, dum impediri potest, aut non obstitendo, nisi prudenter putet monitionem suam inutilem fore, aut metuat grave aliquod damnum; perinde, ac non impediens furem bona proximi auferentem, cum potest impedire; quia secundum omnes, teste De Lugo, ex lege charitatis quisque graviter tenetur impedire grave damnum proximi, dum sine gravi damno proprio potest: nam quisque ex charitate tenetur amare proximum sicut seipsum, & ei facere, quod sibi rationabiliter fieri vellet in simili casu. Imo juxta De Lugo si damnum proximi sit gravissimum, & irreparabile, teneris impedire cum aliquo gravi tuo incommodo.

Porro cum auditor detractionis non potest resistere, tenetur tamen, saltem si commodè potest discedere, vel sermonem alio avertere, vel faciem tristorem ostendere; nam hoc pacto impeditur continuatio detractionis, aut saltem minuitur detractoris fervor, ex Prov. 25. *Ventus Aquilo dissipat pluvias, & facies tristis linguam detrahentem.* Et tunc saltem est

T

tacita

tacita improbatio peccati, & virtualis correctio. Tenetur autem quisque damnum proximi, & offensam Dei impedire, quantum moraliter potest.

Resp. IV. Dum proximo infertur calumnia, cujus falsitatem nōsti, teneris ejus falsitatem aperire, ac probare, quantum potes: quia ex charitate teneris impedire grave damnum proximi, quando sine gravi tuo incommodo potes. Quòd si tuum silentium in talibus circumstantiis æquivaleat tacitæ confessioni delicti, seu defectūs falsò impositi proximo, ut fit, dum ille est tibi notissimus, & tamen ejus innocentiam non pandis, peccas contra Justitiam: nam tunc moraliter censeris consentire, & fateri rem ita esse, ut refertur: & ita facis contra Jus, quod proximus habet, ne ullo modo, etiam tacitè, approbetur, & confirmetur calumnia sibi illata; estque tunc tacita calumnia, seu calumniæ confirmatio, & approbatio contra Justitiam obligans ad restitutionem. Sic, si quis Romæ de tuo concive tibi notissimo coram te dicat eum esse ignobilem, spurium, injustum, &c. & ipse contrarium sciens taceas, eo ipso videris consentire, & fateri ita esse. *De Lugo.*

Resp. V. Si Superior subditum detrahentem famæ alterius etiam non subditi, non impediat, nec coerceat, peccat contra Justitiam, & tenetur ad restitutionem famæ, in defectum subditi. Ita *Lessius, De Lugo & alii.* quia Superior

perior tenetur ex officio, ideóque ex Justitia, subditos suos corrigere, à peccato cohibere, & impedire, ne alios injustè lædant: unde si non impedit, cum potest, meritò censetur causa injusta damni. Quòd si subditus absente Superiore detrahat, tunc Superior ex officio tenetur cogere subditum, ut restituat famam; nam tenetur ex officio compellere subditum, ne perseveret in injuria alteri inferenda: perseverat autem in injuria, eamque continuat subditus, qui non restituit famam à se læsam, cum potest. Hinc Pater, Dominus, Prælatus, &c. tenentur ex Justitia impedire detractiones, & cogere subditos detrahentes ad restitutionem. Dixi etiam *Prælatus*, seu Superior Regularium: quia Prælatus est etiam caput politicum suorum subditorum: quare tenetur eos gubernare, etiam in ordine ad bonum commune aliorum civium, sicut Dominus tenetur gubernare suos servos, & curare ne inferant damna aliis civibus. Ei enim, qui est caput politicum, tribuuntur, & imputantur damna à subditis illata, si non impediat. Ita De Lugo. Et à fortiori quivis Superior, ac Prælatus tenetur ex Justitia impedire subditum detrahentem alteri suo subdito: nam ex officio, & Justitia tenetur ab omni damno subditos suos tueri, si possit: quia non solum est rector suorum subditorum, sed etiam Judex, & custos, qui ex suo munere, ideóque ex Justitia,

tia,

tia, tenetur impedire damna suorum subditorum.

Not. Jure naturali non licet librum famam proximi lædentem, & crimina vera, sed occulta sine causa justa pandentem legere perinde, ac audire detractionem: nam crimini auctoris libri quodammodo consentit, aut cooperatur lector, ut auditor detractioni. Deinde quisque rationabiliter velle, ut liber contra ejus famam injustè scriptus, à nemine legeretur.

Q. 6. An audita, lecta, vel alia qualibet referens absque asseveratione peccat?

Resp. I. Qui audita, vel lecta refert eo modo, vel nominatis iis auctoribus, ut audientes merito possint induci ad opinandum, vel suspicandum grave malum de proximo, peccat mortaliter contra Justitiam, & tenetur ad restitutionem, quia est causa iniusta gravis damni, seu mali proximi, nempe malæ opinionis, vel suspicionis: nam dat aliis sufficientem causam malè opinandi, hoc ipso, quòd eo modo refert audita, ut alii merito inducantur ad malè opinandum.

Resp. II. Qui audita refert sine causa coram iis, quos probabile est credituros ex sola levitate, vel malitiâ, quamvis non eo modo referat, ut merito credi possent, peccat mortaliter, non solum contra charitatem, ex qua quisque tenetur impedire malum proximi saltem, cum
facile